σίλειο ἔχει στήσει κ' ἡ λύπη δὲν ἐπάτησε ποτέ της. Ἕνα μικρὸ καὶ ἀδιόρατο μειδίαμα διέστελλε τὰ χείλη του, σὰν νἄβλεπε στὸ θρόνο τὸ Θεό του κι' ἕνας σπασμὸς ἀπόκρυφος διέδραμε τὸ σῶμά του τὸ ναρκωμένο καὶ λεπτό, σὰν νὰ ἦταν γονατιστὸς πρὸ τῆς εἰκόνος τοῦ Χριστοῦ καὶ ἐζήτει βοήθειαν.

Τὸ λεπτὸ καὶ ἁπαλὸ χεράκι τῆς Μαίρης μἕνα λεπτὸ τρεμούλιασμα πηδοῦσε πάνω σταὶς χορδαίς, καὶ μὲ βλέμμα γεμάτο ἔρωτα καὶ ἀφοσίωσι παρατηροῦσε τὸν Τάκην της.

Μέσα σἕνα ἦχον ἄκουσα μιὰ ἐρωτικὴν ἐξομολόγησιν. Ἕνα σ' ἀ γ α π ῶ ἐξέφυγε ἀπὸ τὸν ἦχον τοῦ βιολιοῦ κι' ἕνα σ ὲ λ α τ ρ ε ύ ω ἀπὸ τὸν ἦχον τῆς κιθάρας ἔτρεξε νὰ προφθάσῃ τὸ πρῶτο.

— Γιὰ σένα ζῶ καὶ βρίσκομαι στὸ ψεύτη τοῦτο κόσμο, εἶπεν ἐκ δευτέρου ὁ λεπτὸς καὶ τρεμουλιαστὸς ἦχος τοῦ βιολιοῦ.

— Γιὰ σένα θ' ἀποθάνω, ἀπήντησεν ὁ πλήρης γλυκύτητος καὶ πάθους τῆς κιθάρας ἦχος.

Ἡ ἀποκάλυψις ἐκείνη μὲ ἐμάγευσεν. Ἤκουσα μέσα σὲ κείνους τοὺς ἁρμονικοὺς ἤχους μιὰ ἐρωτικὴ συνομιλία δύο ψυχῶν ἀγαπωμένων. Ὦ Ἔρως, θηρίον ἀδάμαστον καὶ τυφλόν!

Ὑπῆρξα ἀκούσιος μάρτυς ἀγνῆς καὶ ὀγίας ἐξομολογήσεως! Ὦ ἐρῶσα καρδία πῶς πάσχεις!

Παρέτυχον εἰς θεῖον καὶ ἁγνὸν μυστήριον, εἰς τὸν ἀόρατον ἀσπασμὸν δύο ψυχῶν. Ὦ μειδίαμα τοῦ οὐρανοῦ, γλυκὺ χαμόγελο τῶν ἀγγέλων!

Ἤκουσα τὸν ὕμνον πρὸς τὸν ἔρωτα, τὴν μυσταγωγίαν ἐκείνην τὴν οὐράνιαν, εἶδον τὸν αἰώνιον κρίκον δύο ψυχῶν, τὴν αἰθερίαν ἐπικοινωνίαν τῶν ἐρωμένων.

Αἱ δύο ἐκεῖναι ψυχαὶ ἠγαπῶντο παραφόρως, ἄσπιλοι, ἀγναὶ ὡς αἱ ἀκτῖνες ἡλίου.

Ὁ τόνος τοῦ βιολιοῦ καὶ ὁ ἦχος τῆς κιθάρας μοὶ τὰ εἶπον ὅλα. Πόσον εἶχον δίκαιον!

Μέσα στὰς σκέψεις ἐκείνας, μέσα εἰς τοὺς ἀλληλοσυγκρουομένους συλλογισμούς, χεὶρ πρὸ ἐμοῦ ἐτείνετο.

Ἦτο ὁ Τάκης ἴσως ζητῶν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀδιακρισίαν μου. Τοὺς παρετήρησα· μέσα σἐκεῖνα τὰ κατάμαυρα μάτια, τί δὲν ὑπῆρχε; Ἔρως, λατρεία, ὑπομονή, καρτερία, πτωχεία, δυστυχία.....

* *

Περάσαν ὀπὸ τότε χρόνια κάμποσα, καὶ ὅμως οὐδέποτε ἐλησμόνησα τὰ δύο ἐκεῖνα πλάσματα· οὐδέποτε ἐλησμόνησα τὴν συγκίνησιν καὶ τὴν ἀνατριχίλα ποῦ ἠσθάνθην κατ' ἐκείνην τὴν ἑσπέραν.

Σὲ κάθε στιγμὴ τοῦ βίου μου ἡ εἰκὼν αὕτη παρουσιάζετο πρὸ ἐμοῦ καὶ ὁ ἦχος ἐκεῖνος αἰωνίως εἰς τὰ ὦτά μου ἤρχετο.

Νύκτα βαθεὶὰ καὶ σκοτεινὴ· μονάχος καταμόναχος περιπατοῦσα ἔξω ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖον τῆς πόλεως μὲ τὸ βλέμμα ἀπλανὲς εἰς τὸν ὁρίζοντα, βαθειὰ ἐκεῖ εἰς τὸ ἄπειρον καρφωμένο μέσα εἰς τὸ μυστυριῶδες σκότος τοῦ ἀγνώστου. Τὰ ἄστρα ἐτρεμόσβυναν καὶ μικρὰ νεφύδρια ἐποίκιλλαν κάποτε τὸν κατάστερον οὐρανὸν σὰν στιγμαὶ χαρᾶς μέσα στὸ πέλαγος τῆς ἀνθρωπίνης λύπης, σ'ν μικρὰ εὐτυχίας σημεῖα εἰς τὸ βαθὺ καὶ ἀδιαπέραστον σκότος τῆς πονεμένης καρδίας.

Περπατοῦσα συλλογισμένος γιὰ κἄτι τι ποῦ μοῦ εἶχε συμβῆ, ὁπότε αἴφνης γλυκὺς ἦχος, ἦχος παθητικὸς μυστυριώδης εἰς τὸ σκότος τῆς νυκτὸς καθιστάμενος, μὲ ἀπέσπασεν ἀπὸ τοὺς θλιβεροὺς συλλογισμούς μου.

Ἐσταμάτησα ἀποτόμως· ἔφερα τὸ χέρι μου στὸ μέτωπόν μου σὰν νἄθελα νὰ ἐπιστρέψω χρόνια πολλὰ ὀπίσω τὸ ἐξησθενισμένον μνημονικόν μου. Ὁ ἦχος ἐκεῖνος ὁ μυστυριώδης μὲ ἔκαμε νὰ γυρίσω χρόνια πολλὰ πίσω στὴ παλῆὰ ζωή μου.

Τρέχει, τρέχει ἡ μνήμη μου ἀκούραστη· περνᾷ τὰ πάντα, διασκελίζει καὶ τὰ μεγαλύτερα σημεῖα τοῦ παρελθόντος μου καὶ ζητεῖ, ζητεῖ ἀκάθεκτη κάποιο μικρὸ μὰ ζωηρὸ σημεῖον τοῦ παρελθόντος.

Μέσα στὸ σκότος τὸ βαθύ, τὸ σκότος τὸ ἀδιαπέραστον βρίσκει ὅτι γύρευε καὶ σταματᾷ· ὅλη ἡ ἐκτυλιχθεῖσα πρὸ ἐτῶν σκηνὴ ἐν τῷ ξενοδοχείῳ μοῦ ἐπανῆλθε ζωηρά, ὅπως καὶ τὴν ἠσθάνθην· τοὺς ἤχους ἐκείνους, νά! ἀκόμα τοὺς ἀκούω· τοὺς βλέπω· νά τοὺς! μπρός μου καὶ τὰ δυὸ μικρὰ πτωχά μου πλάσματα!

Καὶ αὐτὰ ὅλα μοῦ ἦλθαν ἐξ αἰτίας ἐκείνου τοῦ μυστηριώδους καὶ ἀγνώστου ἤχου. Τίς ἄραγε νὰ εἶναι! σὰν ποιὸς μέσα στὸ βαθὺ σκότος τοῦ νεκροταφείου ἤθελε παίζει μὲ τόσην γλυκύτητα καὶ πάθος; Ἐπλησίασα λίγο ἀλλὰ ὅσο τὸ δυνατὸν συγότερα πατῶν πάνω στὴν χλόην γιὰ νὰ μὴ ἀκούωνται τὰ βήματά μου.

Τώρα ἀκούω καλὰ ἀπ' ἐδῶ! καὶ ὁ ἦχος ἐξηκολούθει πάντοτε παραπονετικὸς καὶ γλυκύς.

Κάποτε τὸ βιολὶ ἔπαυε καὶ φωνὴ πονετικὴ καὶ βαθειὰ σὰν νὰ ἔβγανε μέσα ἀπὸ κανένα τάφο ἠκούετο νὰ ψάλλῃ μὲ τὴν μεγαλητέραν γλυκύτητα ποῦ δύναται νὰ συλλάβῃ ὁ νοῦς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀκολούθους στίχους.

Ὦ! γιατί νὰ μ' ἀφήσῃς ψυχή μου
μὲς στοῦ κόσμου στὰ κρύα παλάτια!
ἄγγελέ μου ἀναστήσου σιμά μου
ἔλα! δῶσε ζωὴ στὴ καρδιά μου!

Τὸν ἄκουσα μὲ ὅλη τὴν καρδιά μου· δὲν ἀνέπνεα ἐκ φόβου μὴ χάσω καὶ τὴν ἐλαφροτέραν μετάπτωσιν τῆς φωνῆς του.

Ἀλλὰ σὰν νὰ ἔλειπε κἄτι γιὰ νὰ μὲ ἱκανοποιήσῃ· σὰν νὰ μὴ μὲ εὐχαριστοῦσε τελείως· περιέμενα καὶ κἄτι τι ἀκόμα· ποῦ τὸ ἐγνώριζα καὶ ποῦ ἦτο πάντοτε συνδεδεμένον μὲ τὸν ἦχον ἐκεῖνον τοῦ βιολιοῦ. Πλὴν ὁ τάφος βαθὺς ἔχει γίνῃ καὶ βαρεὶὰ πλάκα σκεπάζει τὸ ἀγγελόμορφο κορμὶ τῆς Μαίρης!

Μάτην θὰ περιμένω! δὲν ὑπάρχει πειά, ἔφυγε· ἔφυγε αἰώνια, δὲν θὰ γυρίσῃ πειά!

Καὶ φεύγω μ' ἕνα βαθὺ πόνο στὴ καρδιά· μἕνα βαρὺ συλλογισμό· τὸ εἶχα ἐννοήσει· ὁ ἦχος τοῦ βιολιοῦ μοῦ τὸ εἶπε.

Καὶ ἀπομακρύνομαι ὁλονὲν καὶ τὸ βιολὶ ἐξακολουθεῖ· ἐξακολουθεῖ νὰ παίζῃ λυπητερὰ μὲ πάθος, μὲ πόνο, μὲ παράπονο καὶ λύπη· καὶ ὁ Τάκης κάποτε κάποτε τὺ συνοδεύει μὲ τὴ παθητικὴ στροφή του.

Ὦ! γιατὶ νὰ μ' ἀφήσῃς ψυχή μου,
μὲς στοῦ κόσμου τὰ κρύα παλάτια
ἄγγελέ μου ἀναστήσου σιμά μου
ἔλα δῶσε ζωὴ στὴ καρδιά μου!..

Ι. Δ. ΜΟΥΡΕΛΛΟΣ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Νικηταὶ δὲν εἶνε ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι ἀπολαμβάνουν τῶν καρπῶν τῆς νίκης των. Νικηταὶ εἶνε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πίπτουν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης.

Γκόρκυ

Ἀνὴρ ἄξιος τοῦ ὀνόματος δὲν πρέπει νὰ μερικεύῃ τὰς γνώσεις του. Ἡ εἰδικότης καταβιβάζει τὴν νοημοσύνην καὶ ὑποβιβάζει τὴν θέλησιν.

Ρουζβελτ.

Τὸ πλῆθος ὁμοιάζει μὲ τὴν θάλασσαν Σὲ ἀναιβάζει ὑψηλὰ ἢ σὲ καταπίνει, ἀναλόγως τοῦ ἀνέμου ποῦ φυσᾷ.

Κάρμεν Σύλβα

Τὰ βιβλία εἶνε ἀπόλυτος ἀνάγκη τῆς ζωῆς. Ἄξιος οἴκτου εἶνε ἐκεῖνος ὅστις δὲν τροφοδοτεῖ διαρκῶς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν ὑπόστασίν του διὰ τῶν περιεχομένων τῶν καλλιτέρων βιβλίων, ἀρχαίων καὶ νεωτέρων.